

Резюме

Шупер В. А., Шупер С. В., Поляков Г. Е., Вагіна Ю. І., Некрасов Д. А., Сорокіна Е. Є., Шевцова А. Н., Лаврінчук І. А. *Аспергиллез легких в терапевтической практике (клинический случай).*

В работе представлен краткий обзор современной литературы по диагностике и лечению аспергиллеза легких. Описан клинический случай диагностики и лечения вероятного аспергиллеза легких в терапевтическом отделении.

Ключевые слова: аспергиллез легких, аспергиллема, диагностика, лечение.

Резюме

Шупер В. О., Шупер С. В., Поляков Г. Е., Вагіна Ю. І., Некрасов Д. О., Сорокіна О. Є., Шевцова А. М., Лаврінчук І. О. *Аспергильоз легень у терапевтичній практиці (клінічний випадок).*

У роботі представлений короткий огляд сучасної літератури по діагностиці і лікуванню аспергильозу легень. Описаний клінічний випадок діагностики і лікування вірогідного аспергильозу легень у терапевтичному відділенні.

Ключові слова: аспергильоз легень, аспергильома, діагностика, лікування.

Summary

Shuper V. A., Shuper S. V., Poljakov G. Ye., Vagina Yu. I., Nekrasov D. A., Sorokina Ye. Ye., Shevtsova A. N., Lavrinchuk I. A. *Pulmonary aspergillosis in the therapeutic practice (the clinical case).*

The brief review of modern literature on diagnostics and treatment of Pulmonary aspergillosis is presented in the work. The clinical case of diagnostics and treatment of credible Pulmonary aspergillosis in a therapeutic department is described.

Key words: Pulmonary aspergillosis, Aspergilloma, diagnostics, treatment.

Рецензент: д.мед.н., проф. Ю.Г. Пустовий

**РЕЦЕНЗІЯ
НА МОНОГРАФІЮ ПРОФ. Б.А. ГЕРАСУНА
"ВІРУСНИЙ ГЕПАТИТ В - НВ - ВІРУСНА
ІНФЕКЦІЯ"**

Як відомо, у всьому світі в останні десятиріччя поширюється захворюванність такою антропонозною інфекційною патологією, як вірусний гепатит В, що пов'язано з одного боку з подальшою оптимізацією методів специфічної діагностики (завдяки успіхам удосконалення іммуноферментного аналізу, виявлення існування мутантних штамів і різних генотипів збудника хвороби), розробкою високоефективних специфічних вакцин, а з іншого боку з активізацією негативних соціальних процесів, які вплинули на підвищення рівня захворюваності (розповсюдження внутрішньовенної наркоманії, активація статевого шляху передачі гепатиту В як відголосок "сексуальної революції", що в цілому зумовлює серйозність епідемічної ситуації і в ХХІ столітті), а також великою кількістю артіфіціальних шляхів інфікування дітей та дорослих.

Ефективна боротьба сучасного людського соціума із поширенням будь-якої вірусної інфекції (у тому числі і з НВ-вірусною інфекцією) неможлива без досконалого вивчення усіх можливих механізмів епідеміології захворювання, аналізу різних категорій вірусносіїв, що дає перспективу у попередженні можливостей антенатальної передачі, враховуванням статевих перверсій і т.д. і т.п.

Аналізу досягнутого на сьогодні прогресу в гепатології, успіхам в діагностиці, лікуванні та комплексному попередженні вірусного гепатиту В і його хроніфікації присвячена нова монографія відомого сучасного вченого-інфекціоніста і практикуючого лікаря-гепатолога професора Б.А. Герасуна, якій займається науковим та клінічним пошуком у даному напрямку більше чотирьох десятиліть.

Підкреслимо, що перше видання монографії автора "Вірусний гепатит В" побачило світ ще в 90-х роках останнього століття. Книга, що рецензується нами, позиціонується проф. Б.А. Герасуном як друге видання, доповнене та перероблене

згідно з новими досягненнями в вивченні проблем гепатиту в найбільш відомих країнах світу, в тому числі в Україні.

Відкриває книгу Б.А. Герасуна передмова, в якій автор нагадує видатних вчених-гепатологів, з якими йому пощастило спілкуватися по обраній тематиці, а саме Є.А. Пакторісом, Є.С. Кетіладзе, Л.Ю. Шевченко, М.Б. Тітовим, яких добре знали та знають також і автори даної рецензії.

Історичним аспектам гепатиту В присвячено 6 сторінок, які слідують за передмовою. На наш погляд, проф. Б.А. Герасуну треба було б напам'ятати читачам про латвійську школу гепатології, яка в Радянському Союзі була, мабуть, найбільше відомою (в Латвії багато років працював проректором з наукової роботи Ризького медичного інституту відомий відчизняний гепатолог проф. А.Ф. Блюгер, який в співавторстві з проф. Х.М. Векслером висунув вірусноімуногенетичну концепцію вірусних гепатитів).

Мабуть треба було також в історичному розділі привести дані про проф. царської Росії С.П. Боткіна (іменем якого довгі роки називали цю хворобу). Вцілому цей розділ добротний, має усі повідомлення історичного нарису.

Етіологію вірусного гепатиту В автор детально розглядає в першому розділі монографії. Тут йдеться про вірус гепатиту В, надається сучасна інформація про особливості реплікації HBV, його антигенний комплекс (HBs Ag, HBc Ag, HBe Ag), а також про мутанти вірусу гепатиту В і мутації S-гена та рге-сого гена. Проф. Герасун Б.А. приводить інтересні факти, що мають важливе значення для клінічної практики: а) наявність HBe Ag у крові хворого є показником реплікації HBV і повинна враховуватись як показ для противірусної терапії; б) інверсія HBe Ag на HBe Ab не є абсолютним критерієм припинення реплікації; в) найчастішою причиною HBe Ag - негативності у хворих з реплікативною формою ХВГ є мутація у Соре-гені HBV; г) критерієм справжньої HBe Ag - негативності при ХВГ є відсутність антигена протягом хоча б 6 місяців. У разі, якщо на час обстеження у хворого спостерігалась фаза імунологічного "вікна", за цей період у крові повинні з'явитися анти-HBe. Поява анти-HBe остаточно підтверджує інверсію HBe Ag.

Другий розділ монографії присвячений епідеміологічним особливостям HBV-інфекції (джерела інфекції, шляхи поширення і механізми зараження, природні шляхи розповсюдження гепатиту В, контактнo-побутове поширення ВГВ, венеричне поширення, антенатальна та перинатальна передача HBV, захворюваність на гепатит В у відділеннях програмного гемодіалізу, а також питання вікової структури та сезонності захворюваності). Даний розділ має сучасні міжнародні дані, підготовлений компетентно та високоінформативно (таблиці, рисунки, графіки, які підкреслюють основні думки та ідеї автора).

Патогенез та патоморфологія ВГВ розглядаються проф. Герасуном Б.А. в третьому розділі книги. Тут надана цікава інформація про ГВ як хворобу імунної відповіді, надається робоча схема патогенезу гострого гепатиту В, розглядаються механізми тривалої персистенції HBV і детальна патоморфологія гострого та хронічного гепатиту В. Автор приводить таблиці, які характеризують гістологічну активність хронічного гепатиту та процесів склерозування (фіброзу). У списку літературних джерел, яких до даного розділу віднесено аж 75 одиниць, однак робіт, які надруковані в останні 10 років не так багато, тоді як гепатологія має дуже інтенсивний розвиток в останнє п'ятиріччя.

Четвертий розділ книги проф. Герасуна Б.А. цілком присвячений клінічним аспектам гострого та хронічного гепатиту В. Детально характеризує автор синдром холестазу, безжовтяничну форму хвороби, фульмінантний гепатит В, стадії коми (гепатоцеребральної недостатності); приводить дані імунологічного моніторинга для прогнозування печінкової енцефалопатії, характеризує дані клінічних спостережень, змін біохімічних показників.

Особливе місце займає розділ, присвячений хронічній HBV-вірусній інфекції: він міцно ілюстрований таблицями, має сучасні класифікації, виписки з історій хвороб. На наш погляд, даний розділ - один з найбільш повних в книзі і до його рецензенти не мають ніяких претензій.

А ось у п'ятому розділі треба було надати більшу увагу диференціальної діагностиці захворювань, які мають жовтяницю - крім гепатитів А, D, С, Е, ни А, ни Е це - інфекційний

мононуклеоз, лептоспироз, йерсініоз, лістеріоз, кримська геморагічна лихоманка, малярія та інші хвороби.

Лікування гепатиту В (шостий розділ) дається повно, детально, саме так, як потрібно для гепатолога-лікувальника. Нажаль, що тільки тов. "Сона-Фарм" дає можливість знайомитися з двома препаратами: урсолізином (капсули для перорального застосування) і альфафероном (розчином для ін'єкцій). В цьому розділі проф. Б.А. Герасун приводить кольорові фото геморагічного васкуліту у однієї хворої з хронічним гепатитом С на тлі неходжкінської лімфоми. Хотілося щоб автор при новому друку книги давав дані з самих новітніших сучасних українських та російських видань по клінічній гепатології.

Гепатит В у вагітних жінок - це дуже складна і недостатньо вивчена проблема і саме її розглянуто в 7-му розділі. Нам дуже приємно, що автор приводить дані наших відомих знайомих, які працювали над цим питанням (проф. Н.А. Фарбер, В.Ю. Ричнев та інші).

Проф. Б.А. Герасун не зупиняється тільки на темі ВГВ, восьмий розділ книги присвячений гепатиту D, дев'ятий - гепатоцелюлярній карциномі. Ці два розділи даються конспективно і локанічно, оскільки дані ще накопичуються світовою гепатологічною наукою.

Завершує книгу розділ про профілактику гепатиту В (неспецифічну та специфічну). Додаток монографії має табличні матеріали та схеми для виявлення антигенів вірусів і антитіл до них.

Оцінюючи сугубо позитивно монографію проф. Б.А. Герасуна, підкреслюємо, що перевидання цієї дуже корисної для практичних лікарів книги треба здійснювати з урахуванням останніх досягнень міжнародної спільноти.

д.м.н., проф. М.О. Пересадін

д.м.н., проф. В.М. Фролов